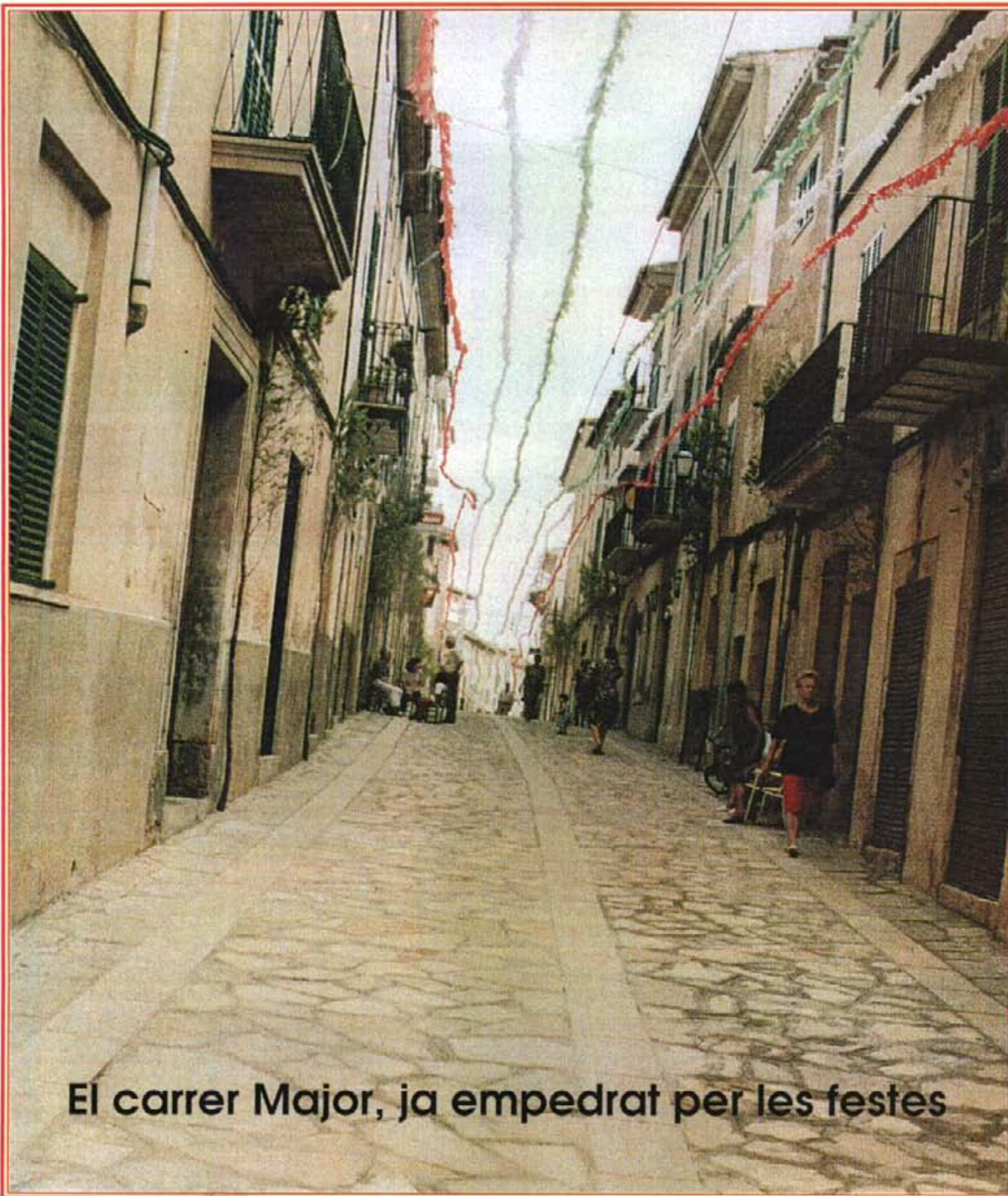

BONA PAU

PREMSA
CORTINA

Nº. 547 - Any XLVI - MONTUÏRI - SETEMBRE - 1998

El carrer Major, ja empedrat per les festes

En Sebastià Alcover "Des Coll" en el jardí que cuida darrera ca seva ha aconseguit aquestes dues extraordinàries alfabaguères, dignes d'admiració

Obsequi d'un llibre sobre la història de Montuïri

La majoria d'exemplars de l'edició del llibre "Montuïri abans i després de 1300" del qual n'és autor l'historiador Ramon Rosselló Vaquer han estat oferts a Bona Pau perquè els distribueixi a les persones i estaments vertaderament interessats en la nostra història i amb capacitat d'assimilar el seu contingut. Detall que de qualque manera el poble haurà d'agrair per aquesta recerca i donació totalment desinteressada.

Curiositat

Segons investigacions fidedignes, s'ha averiguat que Montuïri és un poble d'apotecaris. "Si els comptes no fallen —ens han assegurat— ben prest n'hi haurà 14".

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socías Mora, Antoni Mateu Socías, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, Catalina Barceló Mayol, Josep Oliver Verd, Rafel Pons Mairata i Felip Munar i Munar.

Administració: Martí Ferrer Sampol

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

Elogiable

Féu molt bé l'Ajuntament en fer una crida dia 12 prevenint la gent del poble que es tractava d'una voluntària revisió de les instal·lacions domèstiques de gas butà, perquè aquests revisors feien pagar el seu treball a preus molt excessius i cercaven estafar els ingenus montuïrers.

Desinterès

És negatiu el poc interès que demostra la gent de Montuïri que pretén estar "culturalitzada", i en particular la joventut. Dels tres concursos —Conte Curt, Juvenil i Investigació— convocats enguany, de montuïrers sols s'hi va presentar un sol treball, d'un jove. I això que actualment són més de dos-cents els qui han acabat una carrera o en aquests moments cursen estudis universi-

BREUS

La circulació pel carrer Major, molt limitada

Una vegada empedrat el carrer Major, s'hi ha limitat molt la circulació, de tal manera que els vehicles sols hi podran passar de dilluns a dissabte migdia. I des de les 12 del dissabte fins al matí del dilluns estarà prohibit. Com també a partir d'ara no s'hi podrà estacionar mai. De totes maneres és una mesura provisional presa per l'Ajuntament.

Continuació de la reforma

Està previst que les obres d'empedrat de la plaça Major continuïn a partir de mitjan mes de setembre. La reforma del pis de plaça serà total. I una vegada enllestit es continuarà pel carrer des Pujol i cap al Molinar. Com també les voravies dels carrers continuaran substituint-les per les noves fins a acabar totalment les de la vila. Això suposarà haver de continuar sofrint les inevitables molèsties, si bé després gaudirem d'un Montuïri amb una altra cara.

El guanyador del logotip

Després del pregó de festes, dia 15 d'agost passat, es féu públic el nom del guanyador del logotip del 700è aniversari de la fundació de Montuïri: Pere Agüera Llinàs, d'Inca, un estudiant de 26 anys.

Guia didàctica del talaiot

S'està preparant per a finals del pròxim octubre l'edició d'una guia pedagògica que abastarà dos nivells d'ensenyament: primari i secundari, per així donar resposta a les moltes visites d'escolars. I una vegada enllestit es pretén convidar escoles interessades en visitar el talaiot i el Molí des Fraret.

Continuació dels treballs de classificació

Acabat el període estival es continuarà la classificació de les restes de Son Fornés fins a final d'any, que serà quan s'acabi l'actual finançació concedida. I per altra part, el regidor de Cultura a proposat col·laboració econòmica a empreses privades, a més del Govern Balear i Consell Insular, a fi que les excavacions, neteja de material extret i muntatge de peces trobades espenyades es pugui continuar sense cap casta d'interrupcions.

Han passat les festes

Sí; han passat les festes de Sant Bartomeu de 1998 i els montuïrers, la gent del nostre poble camina com la resta del món sense aturada cap a l'any 2000. Ja sols resten les de l'any que ve abans d'arribar-hi i tothom sembla que vol millorar-ho tot. I això ha romàs patent durant aquests passats dies de goig i d'alegria.

En primer lloc cal una mostra de reconeixença a l'Ajuntament i en particular als responsables dels diferents actes inclosos dins aquest extens i atapeït programa d'actes. Des de la inauguració del "Torneig de sa Llum", dia 9 d'agost, fins al darrer esclafit de la traca final de dia 25, els montuïrers han viscut dies festosos i eufòrics, sempre banyats per un o altre acte de caire gojós.

Si temps enrere les festes suposaven una relaxació per al cos del veïns extenuats per les pesades jornades camperoles, avui s'han de considerar com un mòbil d'unió entre montuïrers escampats per aquí i per allà; o una oportunitat per trobar-nos a la vila amb aquelles persones que de qualche manera s'identifiquen amb nosaltres, i també es contagien i comparteixen l'esperit gojós de la gent d'un poble que de bell nou ha demostrat que sap fer festa.

Es podria dir que durant aquestes dues passades setmanes llargues de festes, Montuïri s'ha trobat a sí mateix; els montuïrers ens hem mostrat així com som i hem viscut intensament la majoria dels actes programats. Des d'aquella inauguració esportiva multitudinària i seguint pels diferents concursos i exposicions, actes populars i religiosos sense oblidar el ball dels cossiers i dimoni, exposant les seves danses pels difícils carrers i plaça, com a major glòria llegada de llunyans avantpassats, s'ha desenvolupat tot un programa d'actes completat per berbenes, vetlades, recitals i cants, que culminaren en una memorable actuació meravellosa de la cantant Maria del Mar Bonet.

Altres actes ompliren un programa tan abarrotat, que fou difícil assaborir-los un a un i que entre tots constituïren enguany unes festes patronals que es poden considerar de captivadores. I, per altra part, els montuïrers han sabut respondre així com pertoca la cridada a festes que d'una manera oficial i majestuosa havia fet el pregoner, tot encoratjant-nos a fer festa així com nosaltres sabem.

I fins l'any que ve.

O. Arbona

Extraordinàries es poden considerar les festes patronals d'enguany, a les quals els cossiers tornaren donar una mostra del seu poder de captació

Dos dits de seny

Objecció de consciència i insubordinació

Resulta més fàcil jutjar les persones pel que manifesten que no per la intenció que pretenen. No és senzill distingir l'objectiu del subjectiu. Es necessita un bon discerniment. Per això parlarem de l'evolució de l'objector de la consciència i del insubordinat.

L'objector de la consciència va sorgir per reivindicar l'actitud pacífica davant del seu germà proïsme. D'aquesta manera es negà a aprendre a manejar armes bèl·liques en el servei militar. Els primers objectors pagaren el seu preu molt car: foren incompresos i fins i tot anaren a la presó; com és el cas dels testimonis de Jehovà, que per opció a les seves creences religioses es negaven a utilitzar armes. Les insistències dels objectors de la consciència obtingueren els seus fruits. Aconseguiren un servei substitut per reemplaçar el servei militar. A partir d'aquí es va crear el voluntari per als hospitals, per a les missions; neteja de boscos; serveis a minusvàlids; zeladors de biblioteques, etc. Els principis foren durs: havien de fer més temps de servei que els soldats; de vegades eren "mà d'obra barata" a segons quins serveis; arribà el cas que alguns objectors llevaren indirectament llocs de treball a canvi de la seva prestació personal. Davant aquestes desigualtats sorgiren els insubordinats, que no acceptaven aquestes desproporcions a l'hora de fer el seu servei substitut. Des del moment que es declaren insubordinats se sap que s'exposen a ser jutjats i multats.

Neix així un nou debat dins la societat. Uns creuen que són persones rebels i inadaptables i per tal mereixen càstig. Per a altres és una manera més de ser revolucionaris. També n'hi ha que intenten comprendre'ls perquè imaginem que obriran una fita a la història, tal i com ho feren "els objectors".

Sigui així com sigui cal tenir dos dits de seny per a aquesta nova situació i comprendre aquesta realitat no sols des d'un punt de vista.

Salomó

Menestralia medieval

El títol literal del capítol CXXII del *Llibre de Contemplació* de Ramon Llull és: *Com hom se pren guarda de ço que fan els maestrals*. Amb aquest títol l'autor vol significar conseqüències que el lector pot treure dels oficis menestrals respecte de la vida de Jesús de Natzaret o de la vida cristiana en general.

En aquest treball deixarem l'aspecte religiós i ens fixarem exclusivament en l'aspecte laboral de la menestralia. Els números d'ordre corresponen exactament als números usats en el capítol anomenat de l'obra lul·liana.

Per TV hem vist com alguns pobles organitzen una fira medieval. Els habitants es disfressen segons la moda, usos i costums del temps passats, mentre que una sèrie d'artesans i menestrals, també disfressats, reviu al carrer els antics arts i oficis per a entreteniment cultural i de diversió dels habitants i visitants. Fem-ho ara nosaltres conduïts per la paraula escrita de Ramon Llull i ajudats de la nostra imaginació personal. Iniciem el recorregut començant pels ferrers:

1. *Lo ferrer met (posa) lo ferre en lo foc per tal que-l pusca (pugui) mills (millor) batre e amollir (ablanir) e plegar e endur a sa obra...*

2. *Als fusters veem dolar (treure gruix a una fusta amb un instrument tallant) e aplanar e allisar les creus que fan.*

3. *Los maestrals qui obren de péra (pedra) e de tàpies, veem que fan belles torres e bells palaus e bells castells e belles cambres.*

4. *Nós veem que ls falsos argenteres e ls falsos moneders, que fan encamerament (adulteració) en l'argent (plata) e en l'aur (or), e mesclen coure e lautó, e donen-los color e forma d'aur e d'argent, per tal que pusquen enganar la gent.*

5. *Los escrivans veem que escriuen en la pell morta (pergamins), e veem que escriuen ab tinta negra, e veem que fan cartes de compres e de vendes.*

6. *Nós veem que los sabaters tiren lo cuir a l'estenen e l'untan, per tal que sia blanç; e puixen (després) veem que el tallen e que-l cusen.*

7. *Nós veem que los sastres fan del drap gramalles (túnica llarga fins als peus que portaven antigament els homes i també les dones, i especialment els consellers i regidors), e mantells, e capes, e gonelles (peça de vestir que duïen homes i dones, composta de cos i falda més o menys llarga), e cotes (vestit que portaven el homes i dones i que arribava des del coll fins a prop dels peus), e calces, e caperons (cobricap que s'usava antigament, que era alt i acabat en punta, i a vegades s'estenia per avall formant una espècie de capeta que cobria les espatles i l'esquena), e altres vestidures.*

8. *Los pellissers vem, Sènher, que han ofici e meester d'ajustar una pell ab altra e de cosir una pell ab altra.* 9. *Pacient Senyor, los tixidors veem que han ofici d'ajustar un fil ab altre o de metre (posar) un fil en altre, per tal que d'ajustament de fils facen drap.*

10. *... lo barber com vol a l'home adobar sa barba per tal que sia millor per raure (tallar) e puixen pentina sos cabells, per tal que-n pusca pus igualment tolre (separar una cosa d'allò a què està aplicada).*

11. *Los carnisers veem, Sènher, que són tots untats e sangonosos per les bèsties que aucien (maten) a escortxen e manegen.*

12. *Gloriós Senyor, nós veem que los paradors paren a les aus e a les bèsties ab filats e ab laces, per tal que ls pusquen enganar e pendre.*

13. *Nós veem que els tenders venen en lurs obradors diverses coses, e veem que fan pugades (moneda de poquíssim valor, equivalent a un quart de diner), e mellades (moneda ínfima, de valor de mig diner), e dinerades (cosa que val un diner) e soldades (pes o quantitat per valor d'un sou).*

(Continuarà)

Josep Oliver i Verd

Fa quasi 50 anys que dirigides per Sor Antònia un bon garpat de joves escenificaven comèdies. En aquest cas veim (d'esquerra a dreta i de dalt a baix) Teresa Mayol "Piadosa", Magdalena Amengual "Capçana", Margalida Mateu "Rei", Catalina Moll "des Forn", Margalida Mateu "de Meià" i Magdalena Miralles "Queló"

Bernat Colomar va exposar els seus dibuixos aquarel·lats i a plomí per Sant Bartomeu

Els temes feien referència a l'arquitectura de Montuïri

"En cada quadre estic investigant, experimentant. Hem d'aprendre constantment. Si no millores, mors".

Bernat Colomar pretén la perfecció de l'obra, la innovació constant. "Un dibuix no té problemes si hi dedico el temps que vull. Em puc permetre el luxe d'estar dos anys en acabar-lo, no tenc mai pressa; ara bé, un artista amb el mínim traç ha de treure la màxima expressivitat. Aquest és el valor, el rendiment. El dibuix no es pot concebre com a obra acabada. Les matemàtiques i la física són presents dins el dibuix, sobretot les primeres".

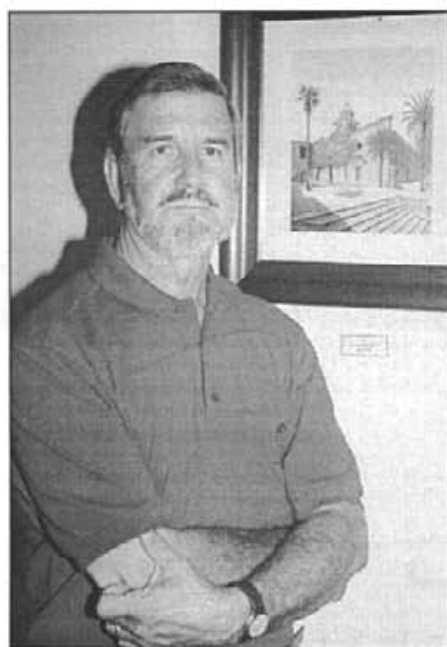
Colomar i Soler va muntar una exposició a "La Caixa" de Montuïri amb motiu de les festes de Sant Bartomeu. Els seus dibuixos a plomí o aquarel·lats parlen de racons de Montuïri: l'església, el campanar, els carrers, els molins fariners, les creus de terme, vistes generals... en un estil que defineix com a "hiperrealista o preciosista, que cerca els detalls del que tens davant teu".

"El dibuix amb plomí presenta dificultats. Faig l'esboç i després ja pas a la tina directament. No et pots moure, no et pots equivocar; en canvi, a l'oli, pots esmenar alguns errors. Per emplenar té molts d'entremats. El plomí no omple. En el dibuix aquarel·lat es complementen mútuament aquests dos elements, el dibuix i l'aquarel·la que és el color transparent. En aquesta modalitat, faig primer el blanc i negre, l'intensifico després amb aquarel·la, torno a fer blanc i negre... i d'aquesta manera se succeïxen varies capes".

COL·LECCIÓ

Tres són els projectes que maduren dins el seu pensament. Té la intenció de fer una col·lecció de vint-i-cinc o trenta obres referents a llocs dels països de parla catalana: Catalunya, País Valencià, Balears, l'Alguer. "El més difícil serà triar. De Palma i Barcelona hi haurà més representació, lògicament".

Bernat, que ha elegit Montuïri com a residència, mostra prioritat pel nostre entorn: Mallorca, Menorca, Eivissa... Precisament, les quatre illes majors constitueixen l'empremta que deixa a les

seves obres "en un lloc normalment fosc on es veu l'ombra, part essencial del dibuix". El segon projecte, "un rept tècnic", serà una altra col·lecció que inclouï dotze, catorze o setze marines.

"M'agradaria, també, escriure un tractat sobre el dibuix a plomí. Crec que n'estic obligat a fer-lo. Prefereixo l'elaboració d'un llibre que muntar una escola".

Per altra part, Bernat vol seguir amb les construccions rurals, els temes de pagesia: cases, molins fariners d'aigua, sínies no restaurades... Tot allò que té perill "d'anar-se'n o de ser restaurat malament és prioritari".

"Som conscient que no tindrè temps per a tot", reconeix.

Enamorat de l'entorn, de la vivenda tradicional dedica unes paraules a Montuïri, un lloc que gaudeix d'una situació geoestratègica privilegiada: "El més tradicional és aquí. S'han de guardar els valors de poble. Si els guardem, quan hagin passat 50 o 60 anys, tothom voldrà viure aquí. Els qui vénen no cerquen només la tranquil·litat, cerquen també la manera de ser de la gent".

CURRÍCULUM

Bernat Colomar i Soler nasqué a Besalú (Girona) a 1947.

"En cada quadre estic investigant i experimentant. Si no millores, mors"

Ha elegit Montuïri com a residència perquè "el més tradicional és aquí"

"Si guardem els nostres valors, quan hagin passat 50 anys tothom voldrà viure en aquest poble"

Començà a realitzar dibuixos i aquarel·les als 14 anys. Va ser, a partir de 1975, als 28 anys, quan començà una producció regular. Feu públic els seus treballs a 1981 a Sant Jordi. L'obra inicial era exclusivament de dibuixos en tinta xinesa. Passà posteriorment al litogravat, aiguaforts i dibuixos aquarel·lats.

Els seus primers mestres artístics foren Francesc Bisquerra i Vila, pintor i escriptor i Josep Carretero, catedràtic i pintor.

Les seves exposicions han estat sempre individuals. Fins ara han estat aquestes: 1981, Sant Jordi; 1982, Valldemossa (sala capitular de la Cartoixa); 1983, Pollença; 1984, Palma (Cercle de Belles Arts); 1985, Sant Jordi; 1990, Sant Jordi; 1992, Sant Jordi i Valldemossa (La Cartoixa); 1993, Sant Jordi, Pollença (sala Guillem Cifre de Colonya); 1993, Palma (Cercle de Belles Arts); 1995, Sant Jordi, Algaida i Manacor; 1996, Marratxí (sala s'Escorxador); 1996, Sant Jordi; 1997, Manacor, Montuïri (Can Xorri) i Casal Soller de Palma; 1998, Sant Jordi i Montuïri (La Caixa).

A causa de la tècnica utilitzada als dibuixos a plomí, la seva producció és bastant limitada i això obliga a l'artista a escollir de cada cop més obres que siguin representatives del paisatge mallorquí. També realitza plomilles de grau format que permeten una major expressivitat i possibilitat de nous recursos artístics i tècnics.

Gabriel Gomila

← A la foto veim (començant per l'esquerra) Llorenç Munar, 2^{on} en el Concurs Juvenil; Pere J. Martorell, 1er; Miquel A. Vidal, 2^{on}; Francesca Aina Marcé, 3er, en el VII Concurs i el patrocinador del 1er premi, Antoni Gomila

Pere J. Martorell de Lloseta, guanyador del VII Concurs de Conte Curt

Si un caire s'ha de destacar de la VII edició dels concursos de conte curt que es convocaren amb motiu de les festes de Sant Bartomeu és la poca participació de montuïrers, ja que d'entre els 17 concursants que acudiren en els tres concursos –VII de Conte Curt per a tothom, III Juvenil per a montuïrers i III beca d'Investigació– sols un jove montuïrer va presentar el seu treball. La resta era de fora poble.

Una altre aspecte, positiu aquest, és la vàlua literària de la majoria dels treballs. Així com a les primeres edicions hi acudien concursants de poca altura literària, actualment quasi la totalitat de les obres són dignes de ser publicats tal com els varen presentar. D'aquí que el jurat qualificador, compost per Joan Miralles, Onofre Arbona, Antoni Mateu, Gabriel Gomila i Francisca Martorell, va haver de filar molt prim per atorgar els premis corresponents. Com també cal destacar el patrocini que fa del primer premi la Correduria d'Assegurances Gomila.

El veredict del jurat fou aquest:

VII Concurs de Conte curt

1er Premi: "El mal de la veritat". Autor: Per Joan Martorell (de Lloseta).

2^{on} Premi: "Els graus de coneixement". Autor: Miquel Àngel Vidal Pons (de Son Sardina). 3er Premi: "Alzheimer". Autor: Francesca Aina Marcé Sabater (de Palma). Accésit: "La nit de glòria de Luzi P." Autor: Gabriel Mestre Oliver (de Felanitx).

III Concurs de Conte Curt Juvenil

1er Premi: Desert. 2on Premi: "L'illa del retrobament". Autor: Llorenç Munar Miralles (de Montuïri). 3er Premi: Desert.

III Beca d'Investigació

Guanyador: "Quadern didàctic: Coneguem Montuïri". Autors: Maria Elena Martínez Oliver (de Palma) i Francesc Xavier Roig Munar (de Costitx).

Cindy Crawford's choice

★

New Constellation

Ω

OMEGA

The sign of excellence

Joyeria **Fermin**

S'ha dit que...

♥ De cada vegada és més patent sa gran obertura que demostra **Bona Pau** amb so *S'ha dit que...* Ja començava a ser hora!

♥ S'ha comentat molt favorablement es fet que dos mostradors d'altres tants comerços de Montuïri fossin endiumenjats fent al·lusió al dimoni i cossiers. Això es diu fer poble!

♥ Per dedicar-se a sa política, millor que no canti sa perdiu. I si no que ho demanin a n'en Clinton.

♥ Un temps s'havien de cercar es montuïrers per Ses Rotes. Ara hauran d'anar a cercar-los a sa vorera de mar... perquè hi són quasi tots.

♥ Per ses garrigues hi ha moltes "Mates" que fruiten llentisca. En es govern n'hi ha que donen moltes rialletes.

♥ Ses garrigues són de tots, diuen es savis que mos governen. Però no manifesten que es tributs i sa conservació corresponen a l'amo.

♥ En "Sampolet" i es seus han donat es visticla an es pacte de Barcelona. Per lo vist n'hi ha d'obsessionats en anar cap endarrere, com es cranes.

♥ Es Pi Pi ho té molt cru davant ses pròximes eleccions, sobretot si no canvien de protagonistes i de planificació.

♥ Ses presses no han estat mai una bona mesura, sobretot per fer una gran millora com sa que s'està fent a sa nostra vila, perquè es nota una gran descoordinació.

♥ Ets alemanys i es moros mos invadeixen. Uns per comprar es terrenys i ets altres per empedrar es carrer Major. Nosaltres no volem esser mai racistes.

♥ Sa cara dura que demostren certs dirigents del PSOE quan diuen: *Si nosotros ganamos las elecciones, el "Barri" i el "Vera" saldrán mañana de la cárcel.*

♥ An es propietaris de negocis des ca-

rrer Major ja se'ls acaba sa paciència, sobretot si prest no poden dur ses mercaderies fins an es seu portal.

♥ Sembla mentida, però és veritat, veure sa brutícia que hi havia l'endemà de ses festes per quasi tots es carrers de la vila. Qualcú estaria millor dins una soll que dins es poble.

♥ Gran part de sa joventut per divertir-se ha de beure. I això lo únic que du són males conseqüències.

♥ No sembla veritat que un poble de poc més de dos mil habitants, com Montuïri, tenguí dos metges de plantilla i

encara s'Ajuntament (es poble) n'hagi de pagar un altre. Hi ha fets que no quadren.

♥ Demanaven "bus" per traslladar-se a l'hospital de Manacor i quasi mai l'utilitza ningú de Montuïri; se'n va buit. Demanaven premis especials pels montuïrers, i en els concursos de Conte Curt se'n va presentar un. I això que hi ha tres premis!

♥ Ja hem passat ses festes de Sant Bartomeu. I així com va dir Jesucrist: "Perdonau-vos uns als altres així com Jo vos he perdonat"; tots més units que mai, i així entre tots farem un gran poble.

En Xerrim

Restaurant PUIG DE SANT MIQUEL

**Cuina mallorquina
Forn de llenya**

Ctra. de Manacor, km. 31 • Tlf. 64 63 14 • Montuïri

L'Ajuntament informa

Als "quintos" i "quintes" del 80

Els "quintos" solen ser temes de conversa pel seu comportament. La majoria de vegades molest per la gent. En canvi enguany no ha estat precisament aquest el motiu pel qual es parlà del "quintos". Per això, per la vostra col·laboració a la festa del poble, la vostra bona organització i la conducta que heu tengut durant aquestes passades festes de Sant Bartomeu, vos vull felicitar públicament i donar-vos les gràcies perquè heu mostrat als més joves que vosaltres i també als més grans, que també es poden divertir sense molestar ni fer mal bé al poble.

Moltes de gràcies i fins el dia dels Reis.

Joan A. Ramonell Amengual

Notes emeses per l'Ajuntament

El Carrer Major serà "peatonal" els dissabtes i els diumenges

En un principi s'ha acordat que una vegada acabat l'empedrat del carrer Major de la vila, aquest sigui peatonal els dissabtes i els diumenges. La resta de la setmana es podrà circular amb els vehicles per l'esmentat carrer. La cosa que no es podrà fer serà aparcar en cap dels dos costats. La mesura presa és provisional i està oberta a tot tipus de suggeriments per part dels usuaris.

Unes grans festes patronals de Sant Bartomeu

El batle, representant del poble de Montuiri, se sent satisfet pel desenvolupament dels diferents actes de les festes patronals d'enguany i comparteix aquesta alegria amb amb tots quants han gaudit en els diferents actes que componien l'extens programa.

La recollida domiciliària de fems es farà els dilluns, dijous i dissabtes

El motiu de canviar el dimarts pel dilluns és per poder aconseguir un millor servei per a tots els ciutadans de Montuiri. Aquest canvi haurà començat a entrar en vigor el 31 d'agost.

Així mateix es recorda que l'horari per treure el fems, en bosses tancades, és entre les 21 i les 21'30 h. dels dilluns, dijous i dissabtes. I se suplica no treure el fems fora d'aquest horari. En cas d'absentar-se de casa, depositar els fems dins els contenidors.

L'Ajuntament seguirà oferint sessions de cinema el darrer divendres de cada mes

Després d'haver acabat les sessions de "Cinema a la fresca", que al llarg aquest estiu s'han realitzat a la Plaça Major, es pensa continuar projectant pel·lícules

durant els propers mesos. Aquestes projeccions es realitzaran al Teatre Municipal (Sala Mariana).

Amb antelació es comunicaran els títols de les pel·lícules.

Les obres que s'estan fent al Col·legi Públic "Joan Mas i Verd", pràcticament acabades

La primera fase d'aquestes obres realitzades durant l'estiu en el Col·legi Públic ha consistit en canviar tota la teulada i d'aquesta manera solucionar el problema de les goteres. El cost d'aquestes obres va a càrrec de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, però el que es refereix al pintat de l'edifici, va a compte de l'Ajuntament, amb un pressupost d'un milió i mig de pessetes. Aquesta és la primera fase de les diferents obres de reforma que es duran a terme a l'edifici, i que s'aniran fent aprofitant les vacances escolars.

Les festes de Sant Bartomeu arribaren al cor dels montuïrers

1) La dona i l'home de més edat, 2) Un primer pla de les parelles d'or, a l'homenatge a la vellesa. Abaix, el pregoner

Concert d'estiu

Dia 1 a l'església i organitzat pel Patronat de Música tengué lloc un concert musical. La primera part, de guitarra, fou ofert per Eufemio Garcia Ruiz, i la segona, pel quartet de corda compost per Ricardo Duato (1er violí), Eduard Riera (2on violí), Rafel Adrover (viola) i Miquel A. Aguiló (violoncel).

Gelatades d'estiu

L'Associació de Persones Majors va celebrar la seva gelatada d'estiu dia 2 en Es Creuers, amb assistència de prop d'un centenar d'associats. Va acabar amb un ball. I l'Associació de Gent Gran la féu dia 9 en el restaurant de Bartomeu Ribes (Es Creuers). Aquest fou gratuït. En els dos hi hagué gelat, ensaïmades i cava.

Acció Social

Per tal d'ajudar a les feines de menjador del Patronat, on hi acudeix gent sense medis de subsistència, dia 9 un grup d'Acció Social del nostre poble es traslladà a Ciutat, donant així una mostra d'humanitat.

Sortida dels Cossiers

L'horabaixa de dia 15 sortiren a ballar amb roba de carrer els cossiers i amb el seu vestit propi, el dimoni. En el seu recorregut pels carrers aglutinaren molta gent de poble i externa.

Pregó i lliurament de premis

El vespre del mateix dia 15, a l'església, l'historiador i folklorista Francesc Vallcaneras exposà magistralment el pre-

gò de les festes d'enguany. Tot seguit foren lliurats el premis dels concursos literaris, el de la beca d'investigació i el del guanyador del logotip dels 700 anys.

XXVII homenatge a la vellesa

L'horabaixa de dia 16 després d'una missa, a plaça es reté homenatge a tots els montuïrers majors de 80 anys i a les parelles que enguany compleixen les nocces d'or. Organitzat per l'Associació de Persones Majors, fou patrocinat per l'Ajuntament i "Sa Nostra".

Festes patronals

Des del 15 fins al 25 transcorregueren els actes de les festes patronals tal com estaven programats. Les actuacions dels Cossiers i la de Maria del Mar Bonet possiblement foren les que més gent varen atreure.

Hotel Rural Es Figuerol Nou
Es Pati de Montuïri
 Restaurant

Diligent servei
Amb totes les comoditats
Acurada atenció al client
Servei de nocces i banquets

Ctra. Montuïri - Sant Joan, Km. 0'7 • Tel.: 64 67 64 • Montuïri

Melcior Matas Homar, antic mestre de Montuïri

Fou homenatjat a Cabanabona (Lleida), lloc del primer destí professional

Som molts els montuïrers que encara recordam Melcior Matas Homar, o bé "Don Melchor", com l'anomenaven o anomenen la gran majoria.

Els qui hem tengut la sort de conèixer-lo en mantenim un record ben viu, encara; d'altres, en canvi, han anat forjant una imatge d'ell sobre el que han sentit.

D'ell podríem dir que és un home amant, respectuós i de bon caràcter i malgrat que no sempre hagi estat festiu, dins la seva vida ha sabut superar les dificultats.

Melcior Matas Homar nasqué el 5 de novembre de 1916 a una possessió molt pròxima a Consell, municipi que aleshores encara pertanyia al d'Alaró. Fou mestre del col·legi públic "Joan Mas i Verd", on hi impartí els seus sabers durant 27 anys i d'on és jubilat a començaments del 1982. El 28 de febrer de l'esmentat any, la gent de Montuïri li va retre homenatge, alhora que se celebrava homenatge a Joan Mas i Verd i es donava nom al col·legi.

Recentment ha estat altra vegada homenatjat, però deixem que sigui ell qui, barrejat amb altres pinzellades importants de la seva vida, ens ho conti al llarg de l'entrevista.

- Què recorda dels temps estudiantils més primerencs?

- Record que vaig anar al col·legi "La Salle". Més tard, per voluntat del meu concó capellà i sense tenir en compte la meua, vaig ingressar al Seminari on vaig fer els quatre cursos d'Humanitats i vaig començar Filosofia. En vaig sortir l'any 32 ò 33.

- Què féu després?

- Mira, després vaig fer el Batxillerat Universitari -que era de sis cursos-, ja que preparava oposicions a Correus i suspengueren la convocatòria. Era el temps de la República i no hi hagué convalidació. Per això, m'aconsellaren que, per lliure, anàs a l'Institut d'Eivissa, on el juny de 1935 vaig fer-hi l'ingrés i quatre cursos i l'any 36 el cinquè i el sisè, deixant dues assignatures per al setembre; però, esclatà la

guerra i les vaig aprovar l'any 37 a l'Institut "Ramon LLull" de Palma.

- Quan es dugueren a terme les oposicions i on començà a exercir com a mestre?

- Foren el desembre de 1944 i a mi em tocà l'escola del Coll d'en Rabassa. També vaig estar a Eivissa i a Calvià.

- Què passà en el següent concurs?

- Fou l'any 1949 i em tocà l'Escola Mixta de Cabanabona, municipi de la comarca de la Noguera i de la província de Lleida. On ben aviat, dins una sala ben petita, vaig tenir més de quaranta alumnes.

- Quants de cursos hi estigué?

- Allà hi vaig estar sis cursos complets. Per a mi fou sentir-me un bon mestre, ja que alguns varen aprendre a llegir i a escriure i quan vaig anar-me'n ja havien fet tres cursos de Batxillerat.

- Què tal l'acollida al poble?

- Si he de dir la veritat, ens acolliren molt bé, ja que mai no havien tengut un mestre en el poble i tant a mi com a la meua dona ens facilitaren tot el que necessitàrem.

- En conserva bons records?

- Sí, molts.

- Quins fets destacaria?

- Per a mi un dels més destacables és que vàrem prendre part a molts dels concursos que des de Lleida o Madrid s'anunciaven per als escolars i quasi bé sempre ens donaren premi. Record especialment que en el 1r. Concurs Filatèlic Escolar aconseguírem dos accèssits al primer premi i nota d'agraïment, tant a l'escola com al seu mestre. A més -afegeix- aquest fou el motiu pel qual, posteriorment, vaig fer-me col·leccionista de segells.

- Després de deixar el poble continuà el contacte amb els ex-alumnes?

- Els primers anys sí, després hi hagué anys sense contacte i en aquests darrers anys han començat novament les visites.

- Com sorgí aquesta idea de retre-li homenatge?

- Sembla que un grupet es reuní -ja que cap d'ells actualment viu a Cabanabona- i imprimiren un foli amb els motius i actes a desenvolupar i s'encarregaren d'avisar-los a tots.

- Quan es realitzà l'acte?

- L'acte fou el 18 de juliol i jo i alguns familiars meus partírem el 16.

- I una vegada allà?

Dos ex-alumnes vengueren a cercar-me a l'aeroport i el vespre ens vàrem veure per explicar-me els actes de dia 18. A més, vaig donar-los coses que tenia guardades de l'escola, perquè havien de preparar una exposició. Allò que els féu més gràcia fou la meua primera nòmina del mes de setembre de 1949 amb uns ingressos de 558 pessetes menys descomptes i la darrera del més d'agost de 1228 pessetes menys descomptes. Ells m'entregaren una fotografia ampliada amb 43 d'ells, cosa que m'emocionà moltíssim.

- Com es dugué a terme l'acte?

- S'havien reunit 83 ex-alumnes i consorts i m'esperaven davant l'antiga escola. Salutacions, abraçades, fotos i qualche llàgrima, foren els veritables protagonistes d'aquest moment. Després em feren entrar a l'escola em passaren el guix i pròptament vaig escriure: "Continuem ben amics, sem-

pre", es veu que els caigué bé i aplaudiren. Després ens vàrem asseure i vaig estar acompanyat pel vicari de Ponts, el Sr. Batle i un ex-alumne. Parlà primer l'ex-alumne donant-nos la benvinguda i remarcant, sobretot, la tasca desenvolupada durant aquells anys. També va llegir l'adhesió d'alguns que no havien pogut assistir. El Sr. Batle em féu entrega d'una placa i el Sr. Vicari m'entregà un llibre d'història de la diòcesi en nom del Sr. Bisbe de la Seu d'Urgell. Després un ex-alumne m'obsequià amb un quadre amb dedicatòria i els següents versos: Som els teus antics alumnes / que ens reunim avui aquí / per donar-te una abraçada / i agrair-te el bon camí. Després em tocà a mi dir unes paraules, ocasió que vaig aprofitar per demanar un aplaudiment -quasi sense poder parlar- per la meua difunta esposa Apol·lònia.

- Feren altres actes?

- Sí; tot seguit se celebrà una missa, de la qual vaig fer les pregàries: una per als absents i l'altra agraint als presents el fet d'honorar-me. A la sortida hi hagué moltes fotos. Llavors anàrem a dinar i, fins i tot, em feren tallar la "tarta". Arribà l'hora dels brindis i entre emocions vaig haver de tornar parlar i altra vegada fotos i més fotos. Després del dinar em feren prometre que l'any que ve hi havia de tornar, ja que seran les noccs d'or de la meua anada a Cabanabona. A mi ja m'agradaria, però... hi podré tornar?

Aquest interrogant, aquesta aspiració, desitjam de tot cor que es faci rea-

La satisfacció dels "quintos" del 80

Acabada la gimcana de dia 21, els "quintos del 80" anaven així de satisfets

litat i que l'any que ve es pugui tornar reunir amb aquest grupet d'ex-alumnes que ben segur l'han fet sentir orgullós, tant de la tasca que allà desenvolupà en el seu moment, com de ser una persona d'una gran vàlua. Així ho ha demostrat i amb un acte tan emotiu com aquest li han agraït. Des d'aquí només donar-li l'enhorabona i desitjar-li que l'any que ve pugui tornar gaudir d'un acte com aquest o millor encara. Enhorabona!

Catalina Barceló

Carta oberta

"Quintos del 80"

En referència a la seva participació i organització d'alguns actes de les passades festes, així s'expressen:

Érem 30 entre "quintos i quintes", i entre tots vàrem organitzar diverses activitats, tals com un torneig de "futbol" dia 19, una tremponada, dia 20, i una gimcana el 21.

Procuràvem que tot el que embrutàvem quedàs ben net, per tal de no rebre queixes; i així fou, no n'hem rebuda ni una, al contrari, tot foren alabances. Estam molt contents de la col·laboració del poble en les nostres activitats, que vàrem poder fer gràcies als esforços de tots.

L'Ajuntament va col·laborar positivament en les nostres tasques (ens proporcionà els premis dels tornejos, ens deixà taules...) però també vàrem trobar entrebancs a l'hora de treure els altaveus al mig de plaça o deixar-nos les cadires per a la tremponada.

Malgrat tot, les coses ens han sortit bastant bé i n'estam molt satisfets.

Quintos del 80

MANS

L'Almoina, 30

Tlf. 16 84 56

Porreres

Pregó de festes: Quan la identitat és dansa

"Feis de Montuïri un poble que no passi"

L'alaroner Francesc Vallcaneras va parlar dels cossiers

"Guardau aquesta identitat vostra, una identitat que és ball i que es balla; una identitat que vos ha de fer sentir dia a dia montuïrers. Feis de Montuïri un poble que no passi i restau sempre fidels a una Pàtria", va expressar Francesc Vallcaneras Jaume en el pregó de les festes de Sant Bartomeu 1998 que va pronunciar el passat 15 d'agost, dia de la Mare de Déu Morta, en el temple parroquial.

Vallcaneras va centrar la seva elocució en dos temes centrals, el Cossiers i el Dimoni i va establir comparances entre els dansaires del seu poble d'Alaró i els de Montuïri.

A la introducció va assenyalar que "totes les viles i ciutats s'honoren i es distingeixen amb un escut o bandera, símbols que agermanen els seus habitants i els fa bategar el cor. Els fa entendre que formen una col·lectivitat des de segles i que així s'haurà de perllongar en el futur... I, quina sort!, quan topam amb un poble que té per bandera i escut, per identitat i símbol, una cosa viva, una cosa alegre, una cosa festosa, que agermana i fa bulla, que emociona i recorda; però, sobretot, identifica. ¿Quina sort que aquest poble vostre vegi cada any com surten els seus Cossiers!. Ja en poden fer de banderes, ja en podeu pensar d'idees, frases o dissenys nous. Bons són. Per mai per mai no trobarem res que hagi identificat i encara identifiqui tant aquesta vila vostra com els Cossiers".

Tot seguit va referir-se a la història dels cossiers en aquesta Illa. "Per aquests motius -manifestà- cal esmentar els treballs de Joan Miralles, primera autoritat en aquest tema i que és indispensable anomenar aquí". Va fer menció als molts pobles que "perderen" els Cossiers. "Però a Montuïri, no. Per això cal pensar, digué finalment: *¿Encara tenim Cossiers?... Encara tenim bandera!*

G. Gomila

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Albañiles, 14

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Un casal privilegiat: Can Rei

Les estades, ben conservades, li donen un aire senyorial antic

Dins el nucli de població de Montuiri existeixen un grapat de cases que conserven la seva antiga i tradicional fesomia, entre les quals cal esmentar el casal de Can Rei, situat en el carrer des Mig número 10, un casal privilegiat i possiblement també una de les edificacions que compten amb més història. Encara actualment es manté amb molt bon estat i al seu interior se li ha respectat aquell aire familiar peculiar dels primers anys

d'aquest segle, si bé a l'edifici el podem datar de l'entorn de finals del segle XVIII.

L'ENTRADA ↑

Una vegada haver pasat el portal ens trobem dins l'entrada principal de la casa, a la qual s'hi puja mitjançant un parell d'escalons. Al fons i al centre veim el finestró que dona a la cuina antiga des de la qual es podia veure qui entrava a la casa. Dos balancins mallorquins de reixeta, en el centre, i davant d'ells un braser, sobre el qual hi descansa una planta ornamental. Tant el quadre de damunt la finestra com els altres exposats a la paret, són d'ara i representen diferents aspectes de Montuiri.

← EL RENTADOR

Possiblement aquest sia el racó més bell de la casa. S'hi destria (d'alt, a l'esquerra) un tros de l'arc de punta de l'escala que puja a les sales de dalt. El finestró donava llum a la cuina. Aquest és el racó del rentador on antigament s'escurava. A la dreta es veu el gerrer on també altre temps hi havia les gerres per beure aigua. Les dues gerres de l'esquerra i el cànir, a la dreta, encara són els de la casa. Les dues cadires de bova són modernes. La taula, de la qual sols se'n veu una petita part, i les cadires antigues, són les que encara ara s'empren per menjar.

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

LA FOGANYA →

Aquí tenim la foganya de la cuina on, abans s'hi feia foc al mig. Sobre el plint de la xemeneia hi veim un bon grapat d'alfàbies mallorquines de vidre. A l'esquerra hi havia els fogons, però ara aquest lloc serveix de llenyer. A la dreta observam el banc per escalfar-se i davant (a la dreta del banc), una finestreta que dona a l'entrada de la casa. En aquesta foganya, durant l'hivern, s'hi asseia quasi sempre el padrí vell, Gabriel Mateu Martorell. La taula de vidre situada en el centre és moderna. Els plats, penjats a la xemeneia, són antics, però les cadires són modernes entapissades amb tela de llengües. Són típiques de Mallorca les pelles d'aram penjades a la paret, les

quals, abans, eren emprades per fer el menjar.

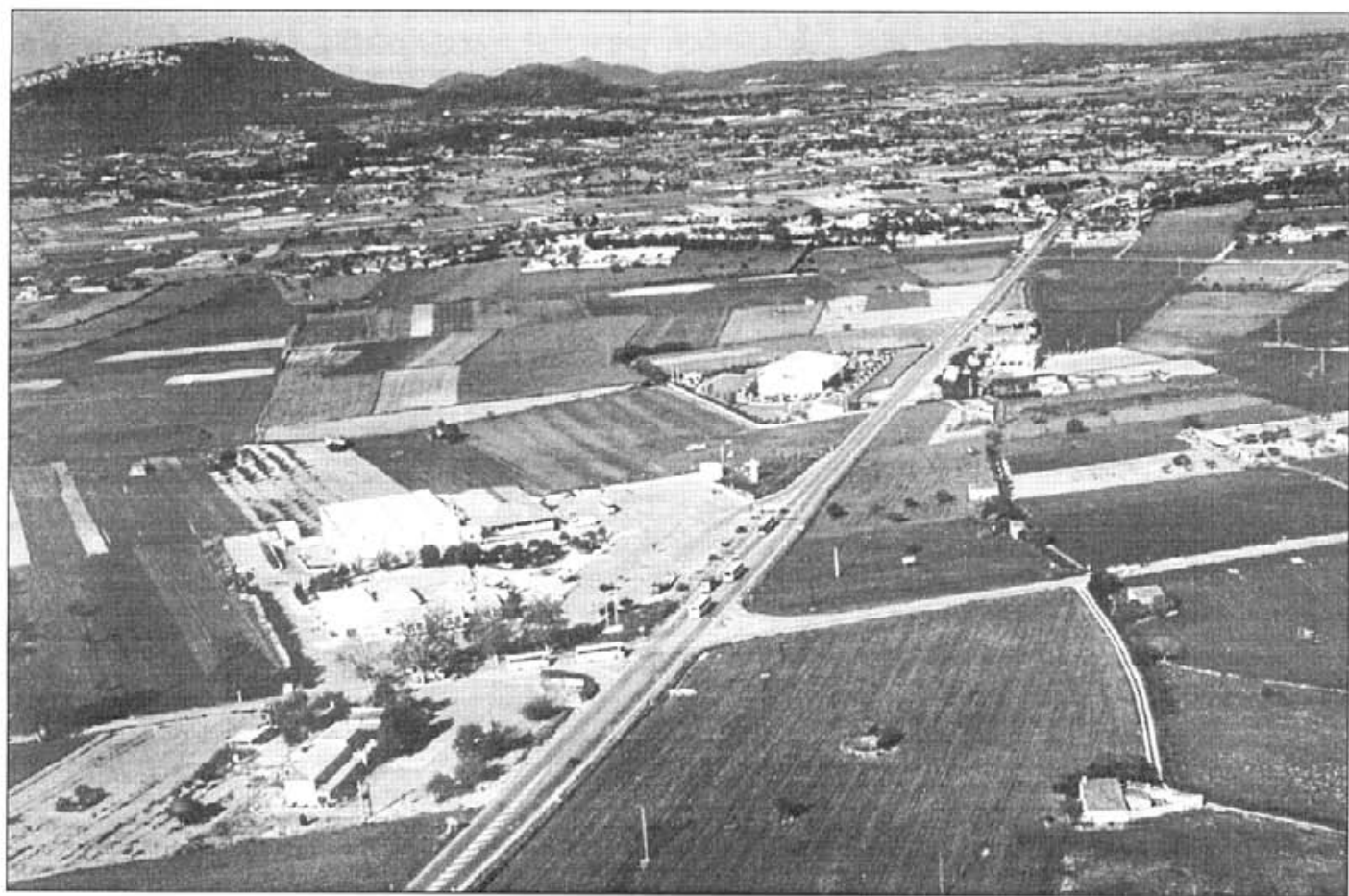
EL MENJADOR ↓

L'entrada i el menjador estan separats per un arc de marès antic. L'entrada és gran i dona a l'escriptori i alcova, a l'esquerra. Al fons hi ha dos quadres mo-

derns, abstractes, que proporcionen alegria a la casa. A la seva dreta, el rellotge, també antic, el qual sempre ha estat al mateix racó. Al costat del rellotge hi veim una caixa mallorquina ornada amb una olla d'aram. Al front encara hi ha una taula mallorquina que també era de la casa, i un sofà i dues butaques antigues. En primer terme apareix

el menjador, dins el qual, a l'esquerra, es pot veure la porta de l'escala que dona a les sales de dalt. I més a l'esquerra, un canterano antic, damunt del qual hi ha una soperera mallorquina i un joc de cafè i un quadre de flors. L'altre racó, a la dreta, és un rebostet incrustat dins de la paret, en el qual s'hi guarden detalls de ceràmica mallorquina. La taula del menjador, en primer terme, també antiga, és ovalada, damunt

Es Creuers i tota la zona de serveis abans de fer-hi la rotonda; amb el puig de Randa, al fons a l'esquerra

la qual hi ha dues cafeteres antigues i un braser amb taronges. Sis cadires envolten la taula. A la foto no es veu l'aparador antic.

sosté una pedra de moldre gra. La balustrada del fons és d'ara, però el pou es va construir simultàniament amb l'edificació del casal o

abans. Era emprat per treure-hi aigua per abeurar les bèsties, i també dona dins la païssa i el pati.

O. Arbona

EL PATI →

En aquesta fotografia veim el pati de la casa, un lloc molt fresc i espaiós, adequat per passar-hi els horabaixes d'estiu, el qual també servia per il·luminar i airejar les estades interiors. La taula i les cadires de ferro situades en el centre, són recents així com els cossiols que es destrien a un i altre lloc. Es veuen també dos carretons de batre, sobre els quals s'hi

Pau Pocoví Garcias "Murtó", o l'experiència dels anys

El seu padrí fou el darrer boter que hi ha hagut al nostre poble

El nostre interlocutor conversa i exposa les seves opinions d'un mode suau i amb un to de veu més bé baix, com si temés ofendre algú.

La vida, els anys li han donat una experiència, darrera la qual s'escuda amb un cert temor. Afegirem que sembla gaudir d'una tranquil·litat i una placidesa interior que deixa entreveure quan s'expressa, sense que el que deim es contradigui amb el que hem indicat anteriorment.

Conversa sense pressa, no es precipita en la seva expressió. Diríem que el temps, les hores corren en va per a ell.

Així hem vist en Pau Pocoví Garcias per descriure'l breument. No frisa en l'arribada del sendemà. L'espera en calma.

Va néixer a Montuïri l'any 1917. Per tant el pròxim octubre complirà 81 anys. Foren quatre germans per aquest ordre: Francisca, Pau, Margalida i Joan. Actualment només viuen en Pau i en Joan. Es casà amb Joana Aina Sastre Roca, quan encara no l'havien llicenciat. No tenen fills.

Durant la conversa en Pau ha evocat el Montuïri d'aleshores: fa més de 65 anys el nostre poble era eminentment agrícola, de costums ancestrals i unes feines i oficis que avui no existeixen; contrastant el mode de ser del passat

amb el d'ara, influenciat en l'actualitat per les premses i el pragmatisme.

– Digueu, Pau, breument: com era la teva vida de nin i abans que començassis el teu ofici de fuster?

– Com saps, el procés era igual per a tots els nins. Primer a ca ses Monges fins a la primera Comunió. Llavors a una altra escola. En el meu cas vaig anar a l'escola del vicari Munar. Un bon mestre. Hi vaig anar durant uns tres anys. Poc temps després començava de mosset de fuster en el taller de mestre

Rafel "Serena", el qual estava situat al carrer del Rector Escarrer. Però... –es retura–.

Alçam el cap de la quartilla: Però...?

– Volia dir –continua– que el qui m'ensenyà l'ofici fou mestre Biel "Titina", al qui sempre he professat una admiració i una amistat sense límits.

– Ens sembla recordar el taller o botiga, amb una somereta a l'interior donant voltes a una espècie de sínia, la qual, mitjançant politges, feia funcionar certes eines... anam equivocats?

En Pau ens mira iniciant una mitja rialla.

– Sí –ens diu–, amb la somereta fèiem funcionar un borino i algunes petites eines. L'aparell tenia poca força, ja veus –diu rient– no arribava a un cavall. Més tard, sí; posàrem un cavallet però la somereta a era millor: ens anava la mar de bé.

– Ja hi havia les 8 hores implantades dins el món del treball?

– Sí, però no miràvem prim. Si havíem d'acabar un feina, l'acabàvem, empràssim el temps que fos.

– Has dit que el qui t'ensenyà fou mestre Biel "Titina"...

– Sí. I m'explicaré: el taller era de mestre Rafel Pocoví "Serena", però ell no hi era quasi mai. El responsable era mestre Biel "Titina". Un mestre excepcional i una gran persona. Quan feia feina amb ell em vaig incorporar a l'exèrcit.

– Parlem un poc de llavors. Com era aquell temps, que es diu vulgarment abans del Moviment?

– Molt distint d'ara. Al poble hi havia fusters, ferrers, picapedrers, bracers, o sia jornalers que servien per tot, llanterners... no importava sortir del poble per trobar allò que volies. Fins i tot hi havia un boter; el meu padrí, mestre Joan "Inquero". A ell, abans de començar amb mestre Biel, també li ajudava. Jo sabia fer certes feines, de tal manera que quan anava a classe, a vegades m'oblidava s'estudiar per fer feinetes pel meu compte. Era un al·lotet.

– Continuem amb aquell temps.

**FABRICACIÓ
DE
BALUSTRADA**

Magatzem i Oficina:
Cart. Manacor, km. 28'5

Tlf. Magatzem: 64 67 44
" " : 64 60 95
" Particular : 64 61 73

07230 Montuïri (Mallorca)

Record haver vist passar per davant ca nostra un carruatget amb unes lletres que deien: "Cafés Desbray..."

– Sí. Venia a ca nostra, a l'única casa del carrer que s'aturava. Era un temps d'una vida plàcida, sense presses. No necessitàvem els rellotges. Els al·lots jugàvem en mig del carrer. La carniceria, situada aleshores en el solar que ocupa en l'actualitat l'Ajuntament, a la sortida d'escola s'omplia també d'al·lots que jugàvem. Només se sentia la remor dels carros quan anaven o venien de fora vila i el trull dels nins. Estic parlant dels anys 20 i 30.

– Parlant dels al·lots que jugaven: quins eren els jocs més habituals?

– Idò mira: jugàvem a bolles, a la tella, a capseta, a la baldafa; corriem amb rul·les per tot el poble, a conions, a ratlla, a piola... amollàvem "bombes" de carbur dins la carniceria... Quin temps aquells!

– Feres el servei militar, dius?

– Em vaig incorporar a files l'any 1937, al quarter de Sant Pere. Vaig fer devers 7 anys de servei.

– Això significa que vares haver d'anar al front de guerra. Fou així?

– Sí. Record que quan estava destinat devers Cala Major, acabat d'arribar a ca nostra amb un curt permís, m'avisaren que tornàs cap al regiment que el vespre havíem d'embarcar cap a la península.

S'atura de conversar un moment per fer memòria.

– Embarcàrem des del moll de Ciutat. No sabíem cap a on. Estàrem cinc dies dins el vaixell navegant, fins que a la fi desembarcàrem a Cadis. En aquest port, mentre esperàvem que ens traslladassin, un grup de mallorquins entràrem dins un cafè. Alguns pagàrem amb un duro d'argent. Prop de nosaltres sentírem comentaris i exclamacions dels qui ens enrevoltaven: "plata, plata...!", i no son moros... son extanjeros!" És clar, nosaltres parlàvem en mallorquí. I com a cosa curiosa et diré també que mentre estava al quarter de Sant Pere feren incorporar una sèrie de quintes, d'homes que ja no eren joves. A la companyia els deien "els padrins", però pel seu comportament manaven més que els sergents.

– El que és la veterania! Continuem. I des de Cadis?

– A Algeciras, i des d'aquí al front de Teruel. A mi em deixaren fent feina a una cuina de campanya molt prop de la línia de foc, de tal manera que una bomba em ferí al nas i a un braç. Era el 25 de gener del 38. De l'hospital de primers auxilis em dugueren als de Saragossa, Bilbao, Santurce, Baracaldo i Santander. En aquest darrer hospital vaig rebre les darreres atencions mèdiques i em donaren d'alta.

Al cap d'una estona continua.

– Estant a l'hospital de Santander vaig notar una presència massiva d'italians. No podia venir de permís perquè la mar era molt perillosa. Devora jo hi tenia un sergent gallec que em preguntà: "Oye. Paco bñ: y en tiempo normal no puedes ir en tren a tu casa?". Ho preguntava amb tot el seu coneixement. Cansat de passejar per Santander i sense doblers, avorrit, em vaig incorporar de bell nou a la meua bateria que era a Saragossa.

– I en aquesta ciutat?

– Em tornaren posar a fer feina a la cuina i junt amb les tropes a un nou front de guerra. Estant ocupat i instal·lats dins un bosc vaig tenir un atac cerebral. Pensant que era mort em retiraren amb una camilla a una zona més enfora del front. Pel camí se n'adonaren que respirava i canviaren de direcció cap al lloc de socors més avinent. Vaig estar inconscient durant 10 dies i quan em vaig despertar em trobava a l'hospital de Santander. La recuperació fou llarga. En el desembre del 38 em donaren d'alta. Em concediren un permís de 15 dies i vaig venir a Mallorca. En el moll de Palma, sense doblers, vaig veure en Joan "Rei", el qual em deixà dues pessetes per poder arribar a ca nostra. Ja havien passat més d'11 dies dels 15 que m'havien donat de permís.

– La guerra acabà uns mesos més tard. Tornares al front de guerra?

– Sí; em vaig incorporar al front de la Mediterrània, sempre en la mateixa ocupació. Quan em llicenciaren ja m'havia casat aprofitant un permís trimestral.

– Podries fer-nos un comentari sobre les penalitats que passaren tots els combatents de la guerra civil?

– Les penalitats dels combatents dissortadament també les passà tot el país: una lluita fratricida que no s'ha de tornar repetir mai més. És una lliçó que hem

d'aprendre tots, de la gran tragèdia que fou la nostra guerra civil. Pus, mai més una lluita entre germans.

– Donem un altre caire a la conversa. Unes quantes preguntes d'aquí i d'allà. Les teves afeccions?

– El futbol i les bicicletes; també sortir amb la meua dona i el cotxe a passejar. A més, m'agradava i m'agrada molt el cinema.

– Digues, Pau: no et preocupa tornar vell?

Inicia una mitja rialla amarada de tristor.

– No, francament, no. Fa uns anys em preocupava més.

– Els anys millors de la teua vida?

– Els que vaig treballar a "Vimesa", on hi havia passat com a boter i vaig acabar essent cap de vendes.

– Enyores el passat o alguna cosa del passat?

Ens mira. La seva cara reflexa una calma interior.

– No –respon amb un to baixet–. Em trob molt bé amb la meua dona i la resta de la família. No em canviaria per res; tampoc ambicion altra cosa. Això sí, la meua dona i jo hem enyorat el cinema.

– Per viure, el camp, la ciutat o el poble?

– Sempre a Montuïri, el poble on vaig néixer.

– I parlant de Montuïri i ja per finalitzar l'entrevista: que ens manca al poble?

– Seria molt interessant tractar d'obrir noves vies per desviar la circulació rodada i donar accés a la carretera principal sense passar per dins el poble.

Des del feliços anys 20, en què el nostre entrevistat era un nin que ajudava al seu padrí a col·locar cercols a les botes, en Pau ha recorregut un llarg camí. Una guerra civil de tràgiques conseqüències per a ell i tot el país, la qual li féu donar tómb d'un cap a l'altre, i ha viscut els anys 40, difícils i d'amargs records. Ara s'ha submergit dins un clima de quietud interior deixant passar el temps, presenciant, senzillament, els esdeveniments; observant la vida al seu entorn. Als quasi 81 anys contempla el quefer diari amb serenor.

Miquel Martorell Arbona

Jaume Nicolau Servera "Vollandí"

D'una memòria feliç i d'una vida molt activa, fou el montuïrer que més ha viscut durant aquest segle (97 anys)

Dia 11 de febrer de 1901 naixia a la vila Jaume Nicolau Servera, un nin fill d'en Baltasar "Vollandí" i de na Tonina de Sa Torre i que ha viscut per espai de 97 anys, havent arribat a convertir-se en l'home de més edat de nostre poble. Per tant ha transcorregut diferents èpoques polítiques i socials i se l'ha de considerar com un autèntic fill del seu temps inserit en mig de la gent montuïrera i de la qual va heretar la seva manera de ser.

A la fi dels seus dies encara recordava la primera vegada que va portar sabates. Fou el dia de la Primera Comunió, ja que abans sempre havia duit espadnyes o havia anat descalç. I concretament aquest esdeveniment va romandre ben gravat a la seva memòria entre d'altres coses perquè el claus d'aquelles sabates varen retxar les rajoles de l'església i cada vegada que ell hi entrava ho reconeixia.

Quasi tot d'una, als 10 anys, ja es posà a fer feina. En féu a diferents llocs. Una bona temporada, ja major, va fer de tractorer a la possessió de Xorrigo, quan les rodes del tractor encara eren de ferro. També va fer feina a la carretera de Palma. Per cert que va participar a la sembra de moltes de les moreres de la carretera, de les quals ja només queden les que hi ha devora s'Hostal i unes poques més. La resta —es pot dir que la major part de la seva vida professional— la passà fent de pagès a la seva propietat, perquè ben prest el seu pare li donà les terres que conrava a Ca s'Hereu. I també amb el tractor de l'amo en Biel Gomila "Llull" moltes vegades feia jornals.

Un fet important de la seva joventut està relacionat amb el servei militar. Va haver d'anar a la guerra del Marroc on, en el Gurugú, el 60 per cent d'espanyols varen morir, però ell es va salvar gràcies a haver romàs encorralat a una muntanya on hi va estar per espai de 8 dies sense moure's i alimentant-se dels pocs garballons que per aquells llocs trobaren i d'on, naturalment, sortiren afeamegats. Dies després, per aquells indrets es va trobar amb el general Franco quan aleshores encara era capità de "Regulares" i comandava el seu destacament. Allà també es va topa amb altres montuïrers,

com en Toni "Soldadet", en Tomeu "Doia", en Pere "Frare"... un temps en què el seu sou, com el d'els altres soldats, era d'un velló (0'25 ptes.)

Per la vila també es va parlar d'aquella nit que en Jaume "Vollandí" es va passar arrabassant amb un tractor els arbres que hi havia a un solar del carrer de Palma on el sendemà matí havien de començar les obres per instal·lar-hi el transformador d'electricitat. El propietari havia venut el tros —i no els arbres— i el obrers de l'empresa que l'havia comprat ho ignoraven i quan varen veure que mancaven els arbres suposaren que els ho havien robat.

L'any 1927 es va casar amb Francisca Verger Miralles "Cucuina" i tengueren cinc fills: Baltasar, Antònia, Jaume, Miquel i Francisca. Devers el 1940-45 el trobam fent de majoral dels homes que feien "fàbrica" per l'Ajuntament, en una època en què en Miquel "Lloret" i en toni "Domàtiga" eren els serenos.

Durant el Moviment (1936-39) i temps després el feren anar a guardar presos a Regana. I no sols ell, sinó també altres montuïrers. Era quan a aquests detinguts els feien picar la pedra de la carretera que construïen de S'Arenal a Cap Enderrocat. D'aquí que se li digui la carretera dels presos.

Passats aquests anys, a principis de la

dècada dels 40 tenia dos cosins frares a la Porciúncula, motiu pel qual hi va passar en seu fill major Baltasar. Sols podia anar a veure'l dos pics a l'any i hi anava amb un carruatge acompanyat d'un tio del Pare Martorell (perquè aquest també estava allà), en Pere "Carreró". I com que en aquell temps els frares anaven "curts" se'n duïen de Montuïri una saca de farina i una vegada els carabiners de S'Arenal els aturaren per veure si duïen contraban. Havent vist la saca de farina se'ls endugueren al quarter. Allà, però, es varen poder posar en contacte amb el frares, pogueren comprovar la veritat i els amollaren.

Va intentar donar una acurada educació al seus fills i amb freqüència els advertia que no tocassin res mai al veïnat ni d'altra gent: "Si necessitau res —els deia— carregau a ca nostra tot quan necessiteu".

Durant molts d'anys Jaume Nicolau fou un home molt apreciat a la vila. Excel·lia de gaudir d'una memòria molt feliç. Als seus 90 anys i més recordava amb molts de detalls fets de la vida montuïrera de tota la centúria que estam per acabar i d'una manera particular dels inicis de segle. Molts dels qui el conequeren acudien a ell per saber detalls no transcrits a cap paper perquè el tenien per una història vivent i amb la seva retentiva podrien veure satisfets els seus desitjos. Durant aquests darrers anys els qui volien saber detalls de la vida montuïrera des de principis de selge fins a la darrerria, sabien que en l'amo en Jaume "Vollandí" veurien satisfetes les seves indagacions. "I bé que me'n record", contestava ell, quan li preguntaven sobre un fet o persona determianda. A la seva memòria continuaven gravats també costums, oficis i situacions amb molts detalls que tenien relació amb la vida montuïrera. I si pensam que quan ell era petit començà a funcionar el tren, quasi no hi havia bicicletes, i ja no parlem de cotxes, motos avions... i de la notable evolució de les festes, tant cíviques com religioses... No va arribar als 100 anys perquè tres abans, dia 4 de març de 1998, la mort el va cridar.

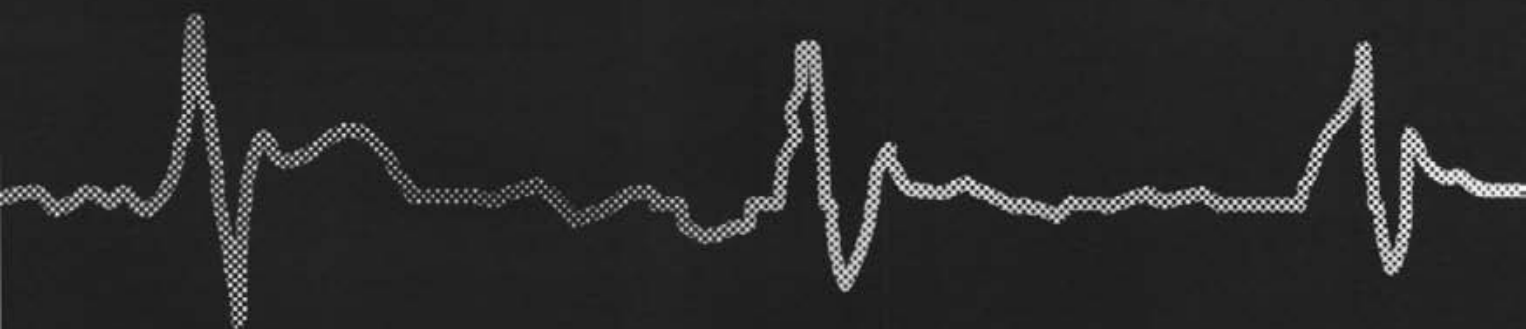
O. Arbona

NIVELL D'ACTIVITAT CEREBRAL

MIRANT LA TELE

LLEGINT

Mantén el cervell en forma.

Llegeix

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Educació, Cultura i Esports

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Nou jovenetes i una nina

Era el dia de la festa del Puig de 1945. Un poc separades de l'atra gent, com es pot veure al fons de la fotografia, aquest grupet de joves que aleshores enrevoltaven o tenien poc més dels vint anys, volgueren que el nostre fotògraf les captàs. I vet ací que ara, passats més de 53 anys, tothom els podrà veure. Són Catalina Miralles "Perulla", Maria Manera "Putxa", Margalida Sastre "Pellusca" (+), Maria Pocoví "Roig" (+), Maria Arbona "Quelet", Maria "Coixa", Catalina Sastre "Pellusca", Antònia "Pellusca" (la nina), Catalina March i Bet "Pipa"

Records d'infantesa

Els porcs anaren a menjar al veïnat

Això de guardar porcs no ve d'un temps massa llunyà, els del meu temps —els qui hem arribat o passam el mig segle— encara hi hem estat a temps. A l'estiu, quan s'havia acabat l'escola estava molt a Son Palou i munpare els horabaixes em feia guardar els porcs gairebé sempre sense sortir de la finca. "Ten esment que els porcs no entrin dins el veïnat", em deia sempre. Jo amb unes escorretjades i el meu amic, en "Valent", un ca molt entenent teníem cura que els animals no sortissin de la partió i d'aqueixa manera vigilava o guardava tres o quatre truges, el verro i com a una vintena de porquestells.

Record que era un any que els albercoacs no valien res, vaja com ha passat aquests darrers anys que el preu

per assecar ha estat molt baix. En vista que no valien l'arreglar-los munpare un dia em digué que manàs la guarda a Son Mut i que aleshores hi teníem una quarterada d'albercoacs i com que no els havíem collits, tots havien caiguts en terra i n'hi havia una bona solada.

Au idò, amb les escorretjades i en Valent men la guarda cap a son Mut i que està com a un quilòmetre i mig lluny de les solls de Son Palou. Com que no hi havien estat mai, els porcs no sabien el camí i em costà molt manar-los-hi; va haver d'esser emprant les corretjades i amb l'ajuda de'n Valent. Tot i així arribam a l'albercoquerar, tant les agradaren els albercoacs que feren net, no en deixaren ni un, se sadollaren ben sadollats, quasi no podien corre de plens

que estaven, posta de sol els entr a la soll i ja ho veurem demà.

Munpare l'endemà em torna enviar a guardar els porcs. Me'n vaig cap a la soll. Els obr la barrera, surten de pressa i de tant com els havien agradat els albercoacs, parteixen escapats cap als albercoquers, corrien tant que ells ja eren a Son Mut i jo anant escapat encara era a mitjan camí, fins i tot els vaig perdre de vista. Quan arrib prop d'ells quasi havia acabat l'aler. Per si fos poc la correguda que havia hagut de fer, com que als albercoquers nostres no hi hagué albercoacs perquè el dia abans se'ls havien menjat parteixen cap als dels veïnats i no us podeu imaginar el que em feren córrer perquè quan n'arruixava un, l'altre era a una altre albercoquer, i res, tot l'horabaixa vaig córrer fent-los fugir dels albercoacs del veïnats.

Joan Verger de Son Palou

L'amo en Joan regalà les truges

Com que l'estar sense fer res avorreix, l'amo en Joan de Can Canai, tot i que estigui jubilat des de fa uns anys, si bé no fa gaire feina, segueix, com ho fan la majoria de vells pagesos, tenint esment a 4 ò 5 truges a les quals cada any les fa nodrir una o dues ventrades i ven els porcells ja surats; o bé a l'escorxador per carn o a altres particulars per engreixar.

Però enguany l'amo en Joan, en part motivat pels anys i en part perquè té reuma, se sent en baixa forma i no té gaire ganes d'anar a segar alfals, collir remolatxa, sembrar cols, per donar verdesca a

les truges, anar-les darrera, anar a molre ordi, vigilar-les de prop quan estan per nodrir a més d'altres atencions, decidí vendre-les.

Uns quants dimecres va partir cap al mercat de Sineu amb la finalitat de trobar un bon comprador i no en trobà cap. Féu de veure uns quants mercaders a més d'altres pagesos ja que dues havien pres un verro de bona casta i podria ésser que estassin prenyades i per un casolà, temps passat, era molt apreciat el poder adquirir una truja a punt de fer porcells; tot i així, res de res, ningú li posà preu.

No trobant comprador decidí regalar-les al qui les volgués. Ni per aquesta!, bé insistí que eren de bona casta, les oferí a amics, mercaders, carnisers i a qualsevol persona que es pensàs que les voldria i, en fi, no trobà ningú.

Essent que no trobava qui les volgués encara que les regalàs, l'hi vengué la idea d'amollar-les pel camp. Ara que ningú espigola, pensà, trobaran moltes d'espigues i gra que ha romàs escampat pel sòl. Desistí d'amollar-les perquè podrien entrar dins un hort o melonar, fer malfraig i llavors ell, com a amo dels animals, es responsable. Això d'amollar-les a lloure no està bé.

Preocupat per com desfer-sa d'elles, decidí matar-les i enterrar-les. Ja tenia emparaulat amb l'amo d'una retroexcavadora per fer el clot. Però se sentia trist pensant com matar i enterrar aquelles truges que durant 5 ò 6 anys les havia tingut esment i sempre per festes com Pasqua, Nadal, Sant Bartomeu i altres particularment assenyalades, quan es reuneix per dinar tota la família, havia tingut una porcelleta per rostir. Desistí de matar-les, esperar uns dies i després pensà i digué: "ja veuré com ho faig!".

Però vet ací, que l'altre dilluns, fent tertúlia pel mercat de Montuïri vaig trobar que l'amo en Joan estava content, tenia xerrera i ens volgué convidar a beure als 5 ò 6 que érem al remolí.

De tot d'una em creia que a la fi les hauria venudes ja que es costum entre la pagesia el pagar el beure dels presents quan s'ha clos una barrina. Idò no estava alegre per haver trobat comprador sinó perquè n'havia trobat un que regalades les se'n dugué i d'aqueixa manera sortir

L'amo en Joan, regalant les truges, sortí del maldecap d'haver-les de tenir esment

del mal de cap de desfer-se de la seva ramada porquina.

Pel que es veu amb aquest fet que ha passat a l'amo en Joan, el bestiar vell fa nosa. Pel que he pogut saber tampoc no hi ha ningú que vulgui ovelles ni cabres velles, ni mardàs, ni boccs. Perquè les vulguin han d'ésser joves. Pens que també es pot dir que passa el mateix amb les persones.

El fet descrit ocorregué el passat mes de juliol, feia calor i, per tant, mal temps per fabricar sobrassades. Hores d'ara, que el temps es refresca, segurament hi ha compradors, encara que a baix preu.

Sion Nicolau

Gloses

Dir agost és dir calor

Es mes d'agost ha estat fort, ha feta molta calor, persones majors han mort, no han pogut resistir-ho; ja veuran si tenen sort, Sant Bartomeu molt millor; des del cel com un record.

Si ha nat dins aquest mes qualche ninet petitó, també haurà tengut calor, i qui sap, pentura no!; si es pares tenen doblers per comprar un ventilador.

En llegir aquests papers ses festes ja hauran passat; esper que us hagi agradat veure altre pic pes carrers dimoni i cossiers i es parents amb amistat.

Que molts d'anys pogueu tornar i tot ja estarà empedrat, sa plaça i es Molinar. Per poder més bé passar no hi deixaran aparcar ni tampoc fer-hi es mercat; ditzós aquell que ho veurà, semblarà una ciutat.

Ara ja vaig a acabar, perquè he tornat un poc vaga; just me queda desitjar que no vos llevin sa paga i la pogueu disfrutar.

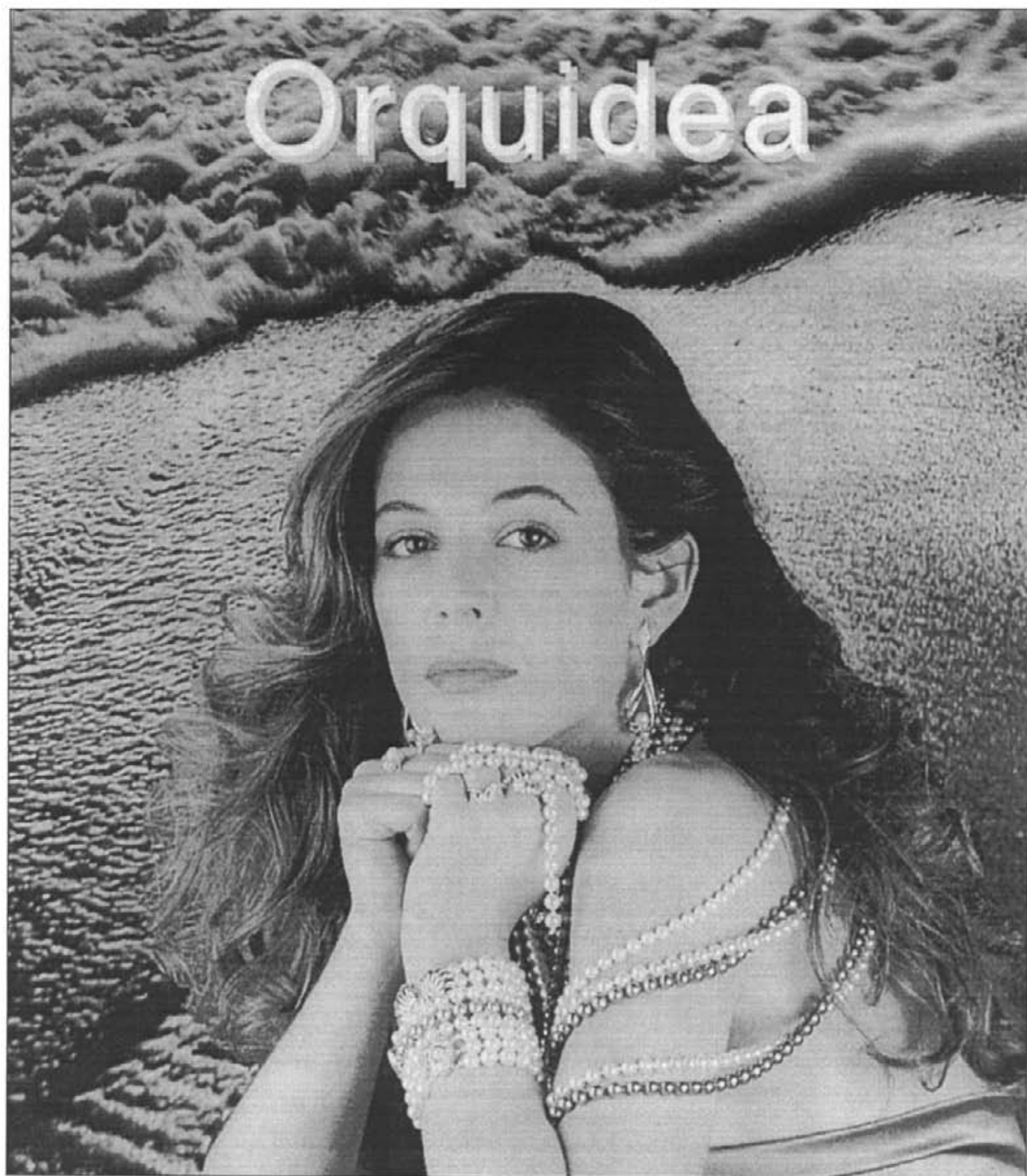
Antònia Adrover

Glosa

A Gaspar "Xinet" de S'Hostal

Sa glosa que me demanes,
Gaspar avui la te puc dir:
te veig bé visquent així,
per viure va bé es tenir
salut, doblers i rialles;
i qualche pic mos surten cares
i és quan mos toca es sofrir.
Gaspar: no quedis fadri;
se'n solen empenedir
i se cansen de fer-se palles;
no t'has d'escoltar rondalles
d'agafar aquestes idees
per no have-ho d'agrair.
I de tu he sentit dir
que et troben mal de sofrir,
que amb dones t'han vist partir,
no només amb ses d'aquí,
fins i tot amb ses externes.

Amador Font

Orquidea

Perlas
Orquidea®

Fusteries

Can Francesc Sbert, Can Silis, Cas Fuster Mascaró i Can Biel "Titina"

1.- CAN FRANCESC SBERT del carrer de Palma

Guàrdia d'assalt. Vengut de Menorca, cap als anys 40.

Abans d'entrar en matèria recordem alguns coneixements generals aplicables a totes les fusteries que seran citades en aquest treball. Segons el Diccionari Català-Valencià-Balear, tom 6è, pàg. 105, els fusters podien distribuir-se en *fusters primaters*, els qui feien obra fina de fusta i mobles casolans; *fusters de pla*, els qui feien mobles corrents; *fusters carreters o fusters comuns o grollers*, els qui construïen i adobaven carros, arades, peces de sínia, etc. A les pàgs. 106-107 hi podem trobar dibuixades les principals eines de l'ofici de fuster. N'hi ha 51, de dibuixades i anomenades una per una, que van des del martell fins al banc o taulell amb el caragol. Eines com aquestes eren les que es veïen i s'usaven a les fusteries montuïreres avui desaparegudes.

Tornem a en Francesc. En un principi anava a serrar a la farinera i quan en fugí passà al seu establiment allà on totd'una feia feina per l'amo en Toni de Solanda. En Francesc, a més de les obres pròpies de fuster comú o groller (aquesta era la denominació més emprada a Mallorca), feia postetes per embalar, les quals fermava amb un fil de ferro i enviava a València. Construïa uns aparells per fer vent artificial a les eres i que enviava a Eivissa. Normalment eren els homes qui rodaven a les "metxines" (així les anomenaven els montuïrers), però en féu una on el moviment rotatori era produït pel voltar d'una bístia. Per a la matança de Sant Joan elaborava caixons.

El seu fill continuà amb la fusteria.

2.- CAN SILIS del carrer de Palma

Dirigia l'amo en Guillem Silis i era ajudat pel seu germà Biel. La filla Catalina també donava una mà a l'hora de serrar les fustes. Aquesta fusteria tenia un pou molt fort d'aigua, tant que en podia servir al públic sol·licitant. Abans d'establir-se havia anat de mossó amb

En carrer de Palma hi havia quatre fusteries

l'amo en Rafel "Serena". I després, quan ja va haver acabat el servei militar va posar una sínia dins el local, davall on ara és la casa de Coloma Garau "Prats", per fer forats, esmolar, fer bastiments, posar motlures. Es pot considerar la primera màquina de fuster que hi va haver a Montuïri.

3.- CAS FUSTER MASCARÓ del carrer de Palma

El titular era Joan Verger i treballava amb els tres fills, també fusters: Tomeu, Toni i Joan. Li deien "carreter" perquè feia moltes i ben encertades les rodes de carro. El succeí el fill Joan.

4.- CAN BIEL "TITINA" del carrer de Palma

Obrí la fusteria pròpia el 10 d'abril de 1936 en el carrer de Baix i el 1954 passà al carrer de Palma. Començà de mossó amb en Joan "Prim", a qui va demanar 8 dies per fer-se totes les eines que ell havia d'emprar en el seu ofici. I ell mateix, després, tengué de mossos en Bernat i en Toni Pizà, com també en Miquel Cerdà "Pollo", fins que emigrà a Amèrica. En Biel, però, vegetaria i fidel a la gimnàstica diària, destacà en feines i acabats de persianes, vidrieres, etc. No podia ésser altrament. En els seus co-

mençaments, a la vila, quan un feia una casa nova, generalment no l'acabava del tot per dedins, per manca de doblers o per no voler-ne gastar. Però uns anys després del Moviment, degut a l'"estra-perlo" o a què les coses ja li anaven bé i tenien un dobler, poc a poc la gent en fer una casa nova l'acabava totalment. I això feia que els fusters tenguessin més feina, tant en portes, taulons, persianes... com en mobles, cadires, taules... I en Biel "Titina" fou un dels fusters amb més nom dins Montuïri de tan bé que deixava els acabats. Molts d'arrambadors, cadires, estanteries, taules, xemeneies, teginats... de diferents cases són obra seva i això que no era ebenista. Tant es va posar al dia, que eren molts els qui anaven a ca seva a comanar-li les feines de fuster. Sempre va procurar anar al dia; va dur dibuixos de models i quan un hi anava ell ja li deia: "mirau lo que voleu i després m'ho deis". Encara ara conserva els quaderns de comptes de l'any 1936 quan per una porta de cisterna emmarcada féu pagar 13'10 pts. a Miquel Vadell; o un mantí d'arada: 1'20 pts. a Antoni Reus; o una pala de forn: 0'70 pts. a Antoni "Pelós". Si un va a ca seva romandrà bocabadat contemplant una casa ben acabada, plena de mobles i objectes de fusta, tot obra seva.

Sa veu de sa memòria

Els juvenils i benjamins de futbol-7, campions del XXVII Torneig de la Llum

Rafel Miralles, 2ⁿ de la general i 1^r de la seva categoria, a les carreres ciclistes de Sant Bartomeu

Amb el partit Montuïri-Ferrioler de 1 preferent celebrat el diumenge 30 d'agost, va començar la temporada oficial per a l'esport montuïrer. Una temporada que veu augmentat el nombre d'equips federats. Als onze equips que hi havia la passada campanya, cal afegir-ne un altre, les juvenils de bàsquet.

D'aquesta forma, l'escala d'aquest esport no tindrà cap graó buit. Hi haurà nines que jugaran des de la categoria alevina fins a la sénior. Tot un mèrit que fa que l'estructura del club Polisportiu Montuïri resti representada a totes les categories: minibàsquet, infantil, cadet, juvenil i sénior. A més a més, se suposa que -com a anys anteriors- continuarà la tasca de promoció que fa el col·legi a l'edat benjamina, de 7, 8 i 9 anys. El bàsquet a Montuïri ja està consolidat.

LES COMPETICIONS DE FUTBOL 98-99

* Benjamins futbol-7

- . Inici lliga: 10 octubre
- . Final lliga: 27 març
- . Grup (11 equips): Pobles H
- . Rivals: Sineu, At Manacor, Llubí, Manacorins, Xilvar, Sallista At, Petra, J. Manacor, Sant Joan i Algaida

* Alevins futbol-7

- . Inici lliga: 3 octubre.
- . Final lliga: 29 maig.
- . Grup (16 equips): Pobles A.
- . Rivals: S'Horta, Campanet, Porreres, Xilvar, Campos, Murense, Llosetense, Poblense, Platges Can Picafort, Consell, Montaura, Binissalem, Felanitx, Escorial i Cas Concos.

* Infants

- . Inici lliga: 17 octubre.
- . Final lliga: 24 abril.
- . Grup (12 equips): II regional-B.
- . Rivals: Cardassar, Cala d'Or, Artà, Portocristo, Escorial, Espanya, Barracar, Santanyí, Felanitx, Algaida i Son Servera.

* Cadets

- . Inici lliga: 19 setembre.
- . Final lliga: 8 maig.
- . Grup (15 equips): II regional-B
- . Rivals: Colònia de Sant Jordi, Barracar, Margaritense, s'Horta, Porreres, Algaida, Artà, Cardassar, Santanyí, Escorial, Espanya At, Felanitx, R. Rafal i Olímpic.

* Juvenils

- . Inici lliga: 20 setembre.
- . Final lliga: 16 maig.
- . Grup (16 equips): II regional-A
- . Rivals: Margaritense, Montaura, Badia Cala Millor, Santanyí, Espanya, Cardassar, Sóller, Alaró, Sallista, Sineu, Cala d'Or, Santa Maria, Vilafranca, Xilvar i Escorial.

* III regional

- . Inici lliga: 20 setembre.
- . Final lliga: 28 març.
- . Grup (13 equips): Pobles A
- . Rivals: Ariany, BEA sa Pobla, Cala

d'Or, Montaura, Alcúdia, Joventut Can Picafort, Margaritense, Ses Salines, Sencelles, Alqueria Blanca, Sineu i Lloret.

* I Preferent

- . Inici lliga: 30 agost.
- . Final lliga: 13 maig.
- . Grup (21 equips): Mallorca.
- . Rivals: Calvià, Espanya, Cardassar, Montaura, Alcúdia, Sant Ponça, Penya Arraval, La Unió, Port de Sóller, Santanyí, Peguera, Esporles, Ferriolense, Sóller, La Victòria, Casa Miss de sa Pobla, Alaró, Son Roca,

L'equip benjamí futbol-7, campió del XVII Torneig de la Llum. Abaix, l'equip juvenil, també campió del mateix torneig

7 equips de futbol i 5 de bàsquet, a la temporada 1998-99

El bàsquet tindrà representant a la categoria juvenil

Francesc Fullana rep el trofeu Mosquera benjamí de la temporada 97-98

Corredors veterans participant a la primera carrera ciclista

Independent i Felanitx. A darrera hora el grup s'ha augmentat a 21 equips arran del descens de categoria del Sóller. Per aquest motiu, també hi haurà lliga el dimecres 3 de setembre, el dissabte 10 d'octubre, el dilluns 12 d'octubre (festa d'Espanya), el dimarts 8 de desembre (Constitució), el dimecres 6 de gener (Reis) i el dia 1 d'abril (Dijous Sant).

TROFEU MOSQUERA

Com és habitual, a la inauguració del Torneig de la Llum es varen lliurar els trofeus Mosquera als màxims golejadors dels equips del Montuïri de la passada temporada.

- Benjamí futbol-7: Francesc Fullana.
- Aleví: Xisco Mas.
- Infantil: Pere Palou.
- Cadet: Tomeu Verger.
- Juvenil: Jaume Mas.
- III regional: Cristòfol Amengual.
- I preferent: Tomeu Verger.

AMISTOSOS

L'equip de I preferent va participar en el Torneig del Meló. A semifinals va empatar amb el Binissalem i va ser eliminat en els penals. Va aconseguir el tercer lloc en vèncer per 3-0 el Cardassar. En es Revoltava perdre per 1-4 davant del Vilafranca de III divisió en el trofeu de Sant Bartomeu.

Els de III regional empataren dins Barracar de II regional (3-3) i foren derrotats a casa pel Sant Joan també de II regional (1-3).

XXVI TORNEIG DE LA LLUM

L'edició d'enguany va constituir un altre èxit i el que és força important, no

va haver-hi cap incident ni un. Rafel Fullana Miralles va ser el nou president del Comitè Organitzador i és el continuador la bona tasca desenvolupada per Bartomeu Andreu, president durant els darrers anys.

Aquest va ser el quadre d'honor 1998:

Juvenils grup A

1. Mallorca

Juvenils grup B

1. Montuïri
2. Independent
3. At. Parròquia Ramon Llull
4. Beta

• Millor jugador: Jaume Mas (Montuïri)
• Màxim golejador: Alexandre Oliver (At P. Ramon Llull)

Cadets A

1. Mallorca

Cadets B

1. Campos
2. Montuïri
3. Independent
4. Beta

• Millor jugador: Bernat Mas (Campos)

• Màxim golejador: Salvador Cañete (Campos)

Infantils A

1. Sant Gaietà

Infantils B

1. At. Balears
2. Montuïri
3. Independent
4. Beta

• Millor jugador: Eduard Jaume (At. Balears)

• Màxim golejador: Pere Palou (Montuïri)

Alevins futbol-7

1. S'Horta
2. Montuïri
3. Independent. Millor jugador: Tomeu Andreu (Montuïri)

• Màxim golejador: Miquel Tous (Montuïri)

Benjamins futbol-7

1. Montuïri
2. Independent
3. Sant Joan

• Millor jugador: Sergi Coll (Indept.)
• Màxim golejador: Francesc Fullana (Montuïri)

CICLISME

Bones carreres va haver-hi per Sant Bartomeu. A la gent li agrada veure córrer els del poble i molt més si tenen una destacada actuació. I així va ser.

A la primera prova els màsters 40 i 50 feren 30 voltes a un circuit urbà. Va ser primer Toni Serra del club Renault Calonge. L'exporter del Montuïri i corredor del club local, Toni Abrines, va fer segon. A la prova reina de 40 voltes va guanyar Xisco Horrach del CC Opel Inca. Rafel Miralles i Biel Bauzá de Montuïri van quedar segon i tercer de la general i campió i subcampió de la seva categoria.

Biel Gomila

La parròquia mostrarà el seu art religiós

A les festes patronals de Sant Bartomeu, Sebastià Melià va dirigir la Coral Mont-Lliri

Dins el marc dels 750è aniversari de l'elecció de la Parròquia de Montuïri, durant les festes patronals i els darrers dissabte i diumenge d'agost va estar oberta a la capella del roser una exposició d'art religiós de l'església de Montuïri, a fi que els cristians i tothom que volgués, poguessin contemplar l'evolució de l'art religiós del nostre temple i també saber que són d'aquesta parròquia.

Foren exposats calzes, casulles, una píxide de gran valor artístic del segle XV, una custòdia del segle XVIII, la urna de la Casa Santa que encara s'exposa el Dijous Sant, i algunes pintures representatives d'escenes evangèliques.

Misses

El primer diumenge de setembre torna l'horari habitual de les misses dels diumenges a les 12 h. després d'haver passat els mesos d'estiu.

Baptismes comunitaris

L'horabaixa del diumenge dia 6 hi haurà celebració del baptisme comunitari a l'església parroquial.

Canvi d'horari de misses

Com ja és costum d'anys anteriors,

partir del darrer diumenge de setembre les misses vespertines dels dissabtes, diumenges, festius i funerals seran a les 20 h. i els dies feiners a les 19'30 h.

Simposi vers la teologia de l'alliberació

Amb motiu de la celebració del 200 aniversari de la fundació de les Germanes de la Caritat, s'organitza per als propers dies 15, 16 i 17 en el saló d'actes del Col·legi Sant Francesc de Palma un simposi de teologia a càrrec de Mn. Gustavo Gutiérrez, iniciador de la teologia de l'alliberació a Amèrica llatina.

Ajuda a les missions del Burundi

Entre els beneficis de la gelatada i la col·lecta del dia de Sant Bartomeu per ajudar a reconstruir les cases del nadius de la parròquia dels nostres missioners al Burundi, s'ha obtingut la quantitat de 209.080 pts. La partida ja fou enviada i destinada al seu fi. La parròquia de Montuïri dona les gràcies per tota la col·laboració rebuda.

Jesús i els benpensants

Si hi ha una cosa que podria resumir tot quan Jesús va fer i va dir mentre fou en el món és aquesta: es va dedicar a girar al revés la forma de veure les coses de la seva gent.

On millor es pot comprovar el que acabam de dir és en la seva relació amb les persones oficialment bones i santes: els fariseus. Curiosament són els qui el posen més nerviós. Els qui se'n duen les renyades més fortes i més dures d'una persona tan amable, tan pacient amb els pobres, amb els caparruts, amb els qui no són dels seus!

Per què?

Perquè Jesús no resisteix la gent segura de la seva santedat. Els considera ridículs. El molesten. Perquè demostren que no tenen idea del Déu del que es creuen ésser tan amics.

Per això Jesús usa un mètode molt efectiu per explicar qui és i com és el Déu del que Ell se sap Fill i, per tant, testimoni en el món: diu i fa tot el con-

trari del que s'espera d'una persona legal.

En lloc del sacerdots i dels levites, posa per model de fidelitat al Regne un samarità.

Fa de la viuda pobre i deixada de la mà del Déu del Temple el model de tot deixeble, i s'identifica amb ells quan dona els dos cèntims a la bacineta.

Parla de la prostituta i pecadora com d'una persona que li està molt prop del cor. I aprofita per donar una lliçó al ric de torn, que es queda amb la paraula a la boca.

Contraposa el fariseu que té els comptes ben arreglats amb Déu a un pobre públicà, que sols es pot fiar de la misericòrdia de Déu!

Certament, diu coses prou curioses: tant, que ja no ens impressionen gens ni mica.

No convindria tornar llegir l'Evangeli des de la crueta en què fou escrit?

Teodor Suau

Noces d'argent

9 Setembre 1973

Miquel Payeras Pocoví "Cardaix" amb
Joana Ramonell Sastre "Matxa"

Apotecaries

6 Stbre. Ariany | 20 Stbre. Petra
13 " Montuïri | 27 " Porreres

Temps passat

10 anys enrere
Setembre de 1988

Dos dies sense telèfon

Els dies 17 i 18 de setembre de 1988, dissabte i diumenge, a causa d'una tormenta Montuïri va romandre incomunicada amb l'exterior per telèfon. Sols eren possible cridades dins la vila. Fa deu anys també eren freqüents les apagades de llum, molt més que no ara.

Ajuda domiciliària

Aquest setembre de 1988 començà a funcionar el servei d'ajuda domiciliària, una millora de la qual se'n beneficien persones d'edat, minusvàlids i incapacitats.

25 anys enrere
Setembre de 1973

Cotxe per a les monges

A fi que les monges no haguessin d'anar i venir sempre a peu, sobretot les que desenvolupaven tasques d'infermeria, aquest setembre de 1973 el poble va regalar un cotxe a les monges. Com que la subscripció no bastà, unes famílies varen bestreure —per a tornar-los-hi— els doblers necessaris per adquirir el vehicle.

50 anys enrere
Setembre de 1948

La Mare de Déu de Lluc, a Montuïri

Dia 26 de setembre de 1948 la imatge de la Mare de Déu de Lluc va arribar a Montuïri i aquí hi va romandre tres dies durant els quals es féu bastant festa popular, però sobretot religiosa.

100 anys enrere
Setembre de 1898

Permisos per construir parets

Per aquell temps els qui havien d'edificar una paret al seu tros havien de demanar permís a l'Ajuntament i aquest ho passava a la Comissió d'Obres i els donava l'alineació. Pel setembre de 1898 foren molts els qui ho demanaren.

Demografia

Agost de 1998

Naixements

Dia 18.- Pere Joan Mayol Lliteras, fill de Pere i de Rita.

Defuncions

Dia 6.- Bartomeu Miralles Pocoví "Doia", casat, de 70 anys (Morí a Venezuela).

Dia 13.- Francesc Mas Sastre "Soqueta", viudo, de 91 anys.

Dia 25.- Gabriel Miralles Sampol "Queló", casat, de 85 anys.

Matrimonis

Dia 8.- Joan Manera Lladó amb Isabel Garau Gelabert

Pluviometria

Agost de 1998

Dia 3.....5'4 litres m²
" 18.....0'9 " "
" 28.....1'6 " "
Total 7'9 litres m²

Glosa

Festes

Pas gust de fer una cançó;
m'agrada quan me surt bé,
i avui la dedicaré
pes nostro Sant, es Patró
des poble montuïrer;
segur que fins l'any que ve
no tornarem veurer-lo;
i amb un any d'esperar-lo
farem bo d'enyorar-lo,
perquè festa en volem fer;
aquest poble en va endarrer,
trobat que se nota molt bé
que es tornat un poc senyor.
Serà pes carrer Major
que es cobrada lluentor
i es jovent s'hi troba bé;
han de seguir n'es carrer,
s'empredrat per 'cabar-ho.
Déu vulgui per l'any que ve
que tots poguem veurer-ho.

Amador Font

Guinar en casa

Cuixes de pollastre

Ingredients

Un tassó de "Coca-Cola" o cervesa.

Una cullerada sopera de "cebollina" o porro (en sobres, es ven al supermercat).

Un poc de "Starlux".

Elaboració

Dins una rostidora hi posam les cuixes crues amb un tassó de "Coca-Cola" o cervesa, una cullerada sopea de "cebollina" o porro i un poc de "Starlux". Es cou al forn.

Catalina Manera Miralles "Nea"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPÍ - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1

Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Les fotos de Sant Bartomeu 1998

